

31 d'octubre de 2014

Estadística de distribució personal de la renda i risc de pobresa. Any 2013

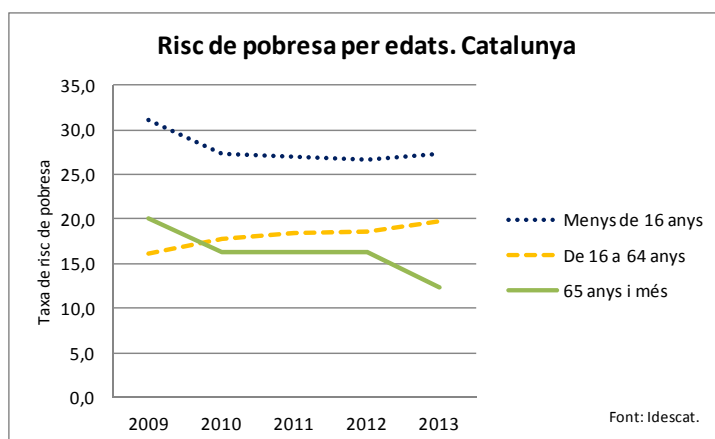
El 2013 el risc de pobresa afecta el 19,8% de la població de Catalunya

Segons l'Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat) el risc de pobresa ha augmentat l'any 2013 i afecta el 19,8% de la població catalana, cinc dècimes més que l'any anterior (19,3% el 2012). Aquesta taxa se situa per sota de la mitjana espanyola (20,4%), i per sobre de la UE-28 (16,7%).

El 2013 aquesta estadística incorpora novetats metodològiques que representen una millora en la informació recollida sobre els ingressos dels llars, ja que combina la informació proporcionada pels informants amb la dels registres administratius. Aquest canvi metodològic ha provocat un trencament amb els resultats de les edicions anteriors. Per aquest motiu, s'han realitzat unes sèries retrospectives dels principals indicadors des del 2009 comparables amb les dades del 2013.

El llindar d'ingressos anuals sota el qual una persona entra en l'àmbit de risc de pobresa se situa l'any 2013 en 9.423 euros nets anuals per a les llars d'una persona, un 0,5% menys que l'any anterior, i de 19.788 euros per a una llar formada per dos adults amb dos infants.

La desagregació per edats mostra que el risc de pobresa té més incidència entre els menors de 16 anys (27,3%), que han incrementat 0,6 punts el risc respecte de l'any anterior. La població de 16 a 64 anys (19,8%) també ha augmentat el risc de pobresa (1,2 punts), mentre que ha disminuït en la població major de 65 anys, passant del 16,4% al 12,4% el 2013.

Segons la composició de la llar, el risc de pobresa té més incidència en les llars amb fills dependents amb una taxa de 24,8%, i en el cas d'un adult amb un o més fills dependents se situa en el 43,3%. Altres variables que incideixen en el risc de pobresa són el nivell de formació, el règim de tinença i la nacionalitat. Així, els grups més desfavorits o amb elevades taxes de risc de pobresa són la població de nacionalitat estrangera (56,3%), la població que viu de lloguer (48,2%) i les persones amb educació primària o inferior (30%).

La intervenció de l'Administració pública en la reducció de la pobresa es fa palesa si es comparen les taxes de risc abans i després de transferències socials. La taxa de risc de pobresa abans de qualsevol tipus de transferència social és del 40,2%, i passa al 24,1% després de comptabilitzar les pensions de vellesa i supervivència, i al 19,8% quan s'incorporen totes les transferències socials.

La renda mitjana anual de les llars catalanes disminueix un 1,4% en un any

La renda neta mitjana anual de les llars catalanes va ser de 30.423 euros l'any 2012,¹ un 1,4% inferior a l'any anterior, i la renda mitjana per persona va ser de 12.111 euros, un 0,4% inferior.

La desigualtat en la distribució de la renda es manté estable respecte a l'any anterior, on el 20% de llars amb majors ingressos acumulen 5,7 vegades el que ingressen el 20% de les llars més desfavorides.

El risc de pobresa o exclusió social (taxa AROPE) se situa al 24,3%, taxa similar a la mitjana europea

L'any 2013 el 24,3% de la població catalana estava en risc de pobresa o exclusió social (taxa AROPE), quatre dècimes per sota de l'any anterior (24,7%), i se situa amb una taxa similar a la mitjana de la UE-28 (24,5%) i amb uns valors pròxims als del Regne Unit (24,8%) o Polònia (25,8%).

La taxa AROPE complementa l'indicador de risc de pobresa (mesura relativa de la pobresa expressada en termes monetaris) i té en compte, a més del risc de pobresa, el nombre de persones que viuen en llars amb intensitat de treball molt baixa i el nombre de persones amb privació material severa. Comptabilitza aquelles persones que es troben almenys en una d'aquestes situacions.

Aquesta taxa del 24,3% és la proporció de la població que o està per sota del llindar de risc de pobresa (19,8%) o viu en llars amb baixa intensitat de treball (8,2%) o viu en llars amb privació material severa (6,1%).

No poder-se permetre una setmana de vacances a l'any, principal privació material manifestada per la població

L'any 2013 la principal privació material que manifesta la població és de no poder fer mínim una setmana de vacances a l'any. Aquesta privació afecta 3.227.400 persones, un 43,6% del total de població. La següent privació més freqüent, amb un 40% és la de no poder fer front a despeses imprevistes (per al 2013 es consideren 650 euros). Amb percentatges inferiors es troben el retard en el pagament de despeses relacionades amb l'habitatge principal (724.600 persones i 9,8% del total de població) o no poder-se permetre disposar de cotxe (543.000 persones i 7,3% del total de població).

¹ Ingressos nets percebuts durant l'any anterior de referència de l'enquesta.

Taula 1. Població en risc de pobresa per edat. Catalunya. 2009-2013

				<i>Milers</i>
	per edat			Total
	Menys de 16 anys	De 16 a 64 anys	65 anys i més	
2009	371,1	809,3	260,5	1.440,9
2010	330,7	885,6	193,4	1.409,6
2011	393,3	920,9	211,3	1.525,7
2012	398,7	964,8	127,2	1.490,7
2013	341,3	965,6	156,2	1.463,1

Font: Idescat.

Taula 2. Taxa de risc de pobresa per edat. Catalunya. 2009-2013

				<i>Taxa</i>
	per edat			Total
	Menys de 16 anys	De 16 a 64 anys	65 anys i més	
2009	31,1	16,2	20,1	19,3
2010	27,3	17,8	16,3	19,2
2011	26,9	18,4	16,3	19,5
2012	26,7	18,6	16,4	19,3
2013	27,3	19,8	12,4	19,8

Font: Idescat.

Taula 3. Taxa i població en risc de pobresa. Principals variables. Catalunya. 2013

	Milers	Taxa
Sexe		
Homes	756,8	20,7
Dones	706,3	18,8
Nivell de formació assolit (16 anys i més)		
Educació primària o inferior	611,4	30,0
Educació secundària 1r cicle	311,6	21,9
Educació secundària 2n cicle	33,7	21,1
Educació superior	165,2	8,2
Total	1121,8	18,3
Per nacionalitat (16 anys i més)		
Espanyola	767,7	13,8
Estrangera	354,1	56,3
Composició de la llar		
Sense fills dependents*		
Unipersonal	522,2	14,5
Dos adults sense fills dependents	150,1	21,6
Altres llars sense fills dependents	253,3	14,1
Amb fills dependents		
Un adult amb un o més fills dependents	118,8	10,8
Dos adults amb un o més fills dependents	940,9	24,8
Altres llars amb fills dependents	75,4	43,3
	705,4	24,1
	160,0	22,8
Per règim de tinença		
Propietat	609,3	11,4
Lloguer	777,1	48,2
Cessió gratuïta	76,7	17,2
Total	1 463,1	19,8

Font. Idescat.

*Fill dependent: es consideren fills dependents la població menor de 16 anys i la població entre 16 i 24 anys que viuen almenys amb un dels pares i que són econòmicament inactives.

Taula 4. Taxa de risc de pobresa. Abans i després de transferències socials. Catalunya. 2013

	2013
Abans de totes les transferències socials	40,2
Després de pensions, abans d'altres transferències	24,1
Després de transferències socials	19,8

Font: Idescat.

Taula 5. Llindar de risc de pobresa. Composició de la llar. Catalunya. 2013

	<i>Euros anuals</i>
Un adult	9.423
Un adult i dos infants	15.076
Dos adults	14.134
Dos adults i dos infants	19.788
Dos adults i tres infants	22.614

Font: Idescat.

Taula 6. Renda mitjana neta anual per llar, persona i unitat de consum. Catalunya. 2009-2013*

	euros			% variació respecte de l'any anterior		
	per llar	per persona	per unitat de consum	per llar	per persona	per unitat de consum
2009	33.356	12.844	19.146
2010	33.297	12.890	19.239	-0,2	0,4	0,5
2011	31.201	12.209	18.170	-6,3	-5,3	-5,6
2012	30.858	12.155	18.125	-1,1	-0,4	-0,2
2013	30.423	12.111	17.883	-1,4	-0,4	-1,3

Font: Idescat.

* Ingressos nets percebuts durant l'any anterior de referència de l'enquesta.

Taula 7. Indicadors de distribució personal de la renda. Catalunya. 2009-2013

	2009	2010	2011	2012	2013
Índex de Gini	31,9	32,6	32,1	32,0	31,9
S80/S20	5,4	5,2	5,5	5,6	5,7

Font: Idescat.

Taula 8. Taxa de risc de pobresa o exclusió social (taxa AROPE) i els seus components. Catalunya. 2009-2013

	Taxa de risc de pobresa	Baixa intensitat de treball*	Privació material severa	Risc de pobresa o exclusió social (Taxa AROPE)
2009	19,3	5,6	3,1	22,3
2010	19,2	9,1	5,1	24,7
2011	19,5	11,6	7,2	25,2
2012	19,3	11,5	7,4	24,7
2013	19,8	8,2	6,1	24,3

Font: Idescat.

*Càlcul efectuat sobre la població de 18 a 59 anys i aplicat a la població de 0 a 59 anys.

Taula 9. Població amb privació material per tipus de privacions. Catalunya. 2013

	Població* (milers)	%
Vacances mínim una setmana l'any	3.227,4	43,6
Carn, pollastre o peix almenys cada dos dies	146,2	2,0
Mantenir l'habitatge a temperatura adequada	385,1	5,2
Capacitat per fer-se càrrec de despeses imprevistes	2.955,2	40,0
Retards en pagament de despeses relacionades amb l'habitatge principal	724,6	9,8
No es pot permetre disposar de cotxe	543,0	7,3
No es pot permetre disposar d'ordinador personal	447,5	6,4

Font: Idescat.

*La població amb privació material és la que manifesta que presenta una mancança en alguns d'aquests ítems. Una persona pot tenir més d'una privació.

Nota metodològica

L'Idescat presenta una ampliació de resultats de l'Enquesta de condicions de vida realitzada per l'INE l'any 2013. Aquesta és una operació estadística de caràcter anual i harmonitzada en l'àmbit europeu que té com a objectiu disposar d'informació estadística sobre la distribució de la renda, les condicions de vida i l'exclusió social. Pel que fa als resultats, la referència és l'any 2013, tot i que els ingressos i les prestacions socials es recullen amb referència a l'any anterior.

El 2013 aquesta estadística incorpora novetats metodològiques que representen una millora en la informació recollida sobre els ingressos dels llars, ja que combina la informació proporcionada pels informants amb la dels registres administratius. Aquest canvis metodològics han provocat un trencament amb els resultats de les edicions anteriors. Per aquest motiu, s'han realitzat unes sèries retrospectives dels principals indicadors des del 2009 comparables amb les dades del 2013.

Ingressos nets de la llar: Ingressos nets percebuts durant l'any anterior al de l'entrevista (per tant, a l'enquesta del 2013 es pregunta pels ingressos percebuts el 2012) pels membres de la llar.

Renda neta: Renda bruta menys l'impost sobre la renda, els impostos sobre el patrimoni i les cotitzacions obligatòries dels assalariats, autònoms i desocupats (si escau) a la Seguretat Social obligatòria, les dels empresaris i les transferències trameses entre llars.

Índex de Gini: És un dels índexs sintètics més utilitzats en les anàlisis de distribució de la renda. Aquest índex mesura el grau de desigualtat en una distribució d'una variable contínua i es fa servir tradicionalment per mesurar la desigualtat econòmica. El rang dels valors de l'índex de Gini és entre 0 i 1. Una disminució en el valor de l'índex de Gini es pot interpretar com una disminució en la desigualtat, i viceversa. Pren el valor 0 quan es dona la situació hipotètica de màxima equitat (tothom ingressa el mateix) i pren el valor 1 quan és de màxima desigualtat.

Índex de ràtio S80/S20: Mesura la desigualtat en la distribució de la renda a través de ràtios entre centils. Aquest índex s'interpreta com la renda que s'obté per al quintil superior (és a dir, el 20% de la població amb nivell econòmic més alt) en relació amb la del quintil inferior.

Taxa de risc de pobresa: Percentatge de persones que està per sota del llindar de risc de pobresa. El llindar es fixa com el 60% de la mediana dels ingressos disponibles anuals equivalents de la població catalana.

Privació material: La població amb privació material és defineix com la població que presenta una mancança forçada d'almenys tres ítems dels set següents: pagar sense endarreriments despeses relacionades amb l'habitatge o de compres ajornades; poder anar de vacances almenys una setmana a l'any; poder fer un àpat de carn, pollastre o peix (o l'equivalent vegetarià) almenys cada dos dies, poder afrontar despeses imprevistes; poder permetre's un cotxe; poder mantenir l'habitatge a una temperatura adient; poder disposar d'ordinador personal.

Taxa de risc de pobresa o exclusió social (taxa AROPE): Indicador que recull la proporció de població que es troba o bé en situació de risc de pobresa, o bé en situació de privació material severa, o bé que viu en llars amb intensitat de treball molt baixa.

La població amb privació material severa és la població que presenta una mancança forçada d'almenys quatre dels nou ítems següents: pagar sense endarreriments despeses relacionades amb l'habitatge o de compres ajornades; poder anar de vacances almenys una setmana a l'any; poder fer un àpat de carn, pollastre o peix (o l'equivalent vegetarià) almenys cada dos dies; poder afrontar despeses imprevistes; poder permetre's un telèfon (incloent-hi telèfon mòbil); poder permetre's un televisor; poder permetre's una rentadora; poder permetre's un cotxe; poder mantenir l'habitatge a una temperatura adient.

Intensitat de treball a la llar: Es calcula dividint la suma total de mesos treballats pels membres en edat activa de la llar per la suma total dels mesos en què aquests membres de la llar poden treballar durant l'any anterior a l'enquesta. Les persones en edat activa són definides com aquelles entre 18 i 59 anys que no són dependents (les persones dependents són aquelles de 0 a 15 anys o les de 16 a 24 anys si són inactives i viuen almenys amb un progenitor o tutor). La intensitat de treball es mesura en valors que van del 0 a l'1.

Llars amb intensitat de treball molt baixa: Les llars la intensitat de treball de les quals es considera molt baixa quan se situa en valors iguals o inferiors a 0,20. La taxa de població que viu en llars amb intensitat de treball molt baixa es calcula sobre la població de 0 a 59 anys.